

Voorstel aanpak implementatie-issues van Edukoppeling

Auteurs	Ad Geluk (SBB), Marc Fleischeuers (Kennisset)
Aan	Standaardisatieraad
Datum	8 mei 2018
Betreft	Edukoppeling implementatie-issues en voorstel voor ondersteuning implementatie

SBB heeft White Label services versie 2 nu ruim 1 jaar geleden in productie genomen, en sinds april 2017 is ook de abonnementendienst in productie. Hiermee kunnen instellingen abonnementen nemen op wijzigingen in gegevens van leerbedrijven. SBB stuurt berichten met mutaties (pushberichten) naar instellingen die een abonnement hiervoor afsluiten.

Een groot deel van deze berichten (jaarlijks bijna 35 miljoen) ondersteunt de bpvo-keten. DUO eist van de ketenpartijen dat bij gegevensuitwisseling Edukoppeling wordt gebruikt. Op deze wijze kan op het vereiste beveiligingsniveau de informatie binnen de keten worden gedeeld. SBB conformeert met deze werkwijze, aangezien de gegevensuitwisseling vanuit het perspectief van de instelling in dezelfde transactie plaatsvindt. Het blijkt echter dat er rondom de inrichting en gebruik van Edukoppeling met name voor de abonnementendienst zodanig veel problemen oplevert, dat het opportuun lijkt om hier structureel aandacht in de keten voor te vragen.

De problemen die SBB constateert zijn terug te herleiden naar een complex van achterliggende oorzaken:

- Inrichting van het 'machinepark' bij instellingen en/of hun SaaS-leveranciers
- Inrichting en gebruik van certificaten
- Inrichting van firewalls bij instellingen en/of hun SaaS-leveranciers
- De te gebruiken validaties in het berichtenverkeer bij afzender en ontvanger van de berichten

De Edukoppeling standaard laat ruimte voor interpretatie, noodzakelijkerwijs omdat de standaard toegepast moet kunnen worden in veel verschillende situaties. Dit kan leiden tot verschillende wijze van implementatie van deze koppeling met als gevolg dat het verlangde beveiligingsniveau niet bij alle uitwisselingen wordt gehaald. Daarnaast is het voor partijen moeilijk te doorgronden waar een bepaalde fout door veroorzaakt wordt, laat staan te bepalen wie verantwoordelijk is voor het verhelpen van de fout. SBB constateert deze problemen met name bij het gebruik van de abonnementenservice (pushberichten). We verwachten dat de voorziening Vroegtijdig aanmelden MBO (waarin pushberichten naar VO instellingen worden gestuurd) en Centraal aanmelden MBO (pushberichten naar MBO instellingen) dezelfde issues zullen zien. Daarmee is dit nog steeds urgent in de educatieve keten.

Veel vragen en issues worden nu al door leden van de standaardisatie werkgroep Edukoppeling van Edustandaard ingebracht en door de standaardisatie-expert van de werkgroep Edukoppeling opgepakt en beantwoord daarbij gebruikmakend van de kennis die aanwezig is binnen de werkgroep. Er zitten echter grenzen aan wat binnen de taken van de expert en de andere werkgroepleden vallen, zowel qua beschikbare tijd als benodigde kennis. Leden van de standaardisatiewerkgroep kunnen echter niet structureel vrijgemaakt zijn voor dit werk. Daarnaast is de scope van deze ondersteuning beperkt tot de standaard zelf (en eventuele expertise die de medewerker heeft), terwijl we zien dat er ook bredere issues rondom gegevensbeveiliging, firewalls, inrichting van de infrastructuur en expertise binnen de organisatie een rol spelen.

Implementatieondersteuning Edukoppeling

Gezien de optredende (en naar wij menen, structurele) issues pleiten we er voor om vorm te vinden voor verdergaande ondersteuning en mogelijk ook toezicht op partijen die berichten met Edukoppeling uitwisselen, in brede zin. Beheer van de standaard blijft belegd bij de werkgroep Edukoppeling, en deze zal gevoed worden met issues vanuit implementatieondersteuning. Er zal ook een kennisbank worden bijgehouden door de implementatieondersteuning. Als partijen dit wensen kan de implementatieondersteuning ook fungeren als toezichthouder op conformante implementaties van de standaard.

Individuele leden van de werkgroep zijn vaak betrokken bij ondersteuning van implementaties. Hiermee is de directe terugkoppeling met de standaardisatiewerkgroep in veel gevallen nu wel geborgd. Door het instellen van een vorm van implementatieondersteuning zoals hierboven geschetst zou die wisselwerking tussen implementatie- en standaardisatiewerkzaamheden nog breder geborgd kunnen worden.

Eerdere initiatieven

Vanuit de Standaardisatieraad is al eerder gevraagd om extra implementatieondersteuning onder Edustandaard en daar zijn al enige stappen in gemaakt (FAQ's en best practices, ROSA scan, validatieservice).

Specifiek voor Edukoppeling lag het echter gecompliceerder. In juli 2015 is hier in een overleg met Toine Maes (directeur Kennisnet) en Rob Kerstens (voormalig bestuurder DUO) over dit onderwerp door Gerald Groot Roessink (architect DUO) en Brian Dommissie (ketenadviseur Kennisnet) nog besproken. Het idee was toen om iets van ketenservicemanagement in te richten om actief te kunnen inspringen bij verstoringen en bij implementatie-issues. Zoals er toen over werd gedacht zou Kennisnet en/of Edustandaard dat kunnen organiseren, maar de inbreng van experts van andere partijen (waaronder DUO) was daar uitdrukkelijk in voorzien. Het idee is echter stukgelopen op o.a. governance en ook op het ontbreken van urgentie (er waren toen nog nauwelijks implementaties gaande). Het issue dat de interoperabiliteit en veiligheid van berichtuitwisseling in het geding komt als iedereen voor zich de voorkomende issues oplost speelt echter nog steeds en daarom lijkt het goed om dit nog eens voor het voetlicht te brengen.

Onderbrengen implementatieondersteuning

De vragen die met de instelling van implementatieondersteuning opgeworpen worden, zijn hoe deze ondersteuning te bemensen en waar een dergelijke groep kan worden ondergebracht. Voor bemensing is er een scala aan opties, bijvoorbeeld een aantal vaste medewerkers van organisaties die het bieden van ondersteuning als taak hebben. Alternatief is een lijst van ZZPers of externe krachten die ervaring hebben met implementaties en die organisaties kunnen inhuren voor ondersteuning.

Voor het onderbrengen van de ondersteuning zijn er een aantal gremia die in aanmerking komen, ook afhankelijk van de keuze die wordt gemaakt voor de bemensing en bijbehorende financiering:

- Een forum gekoppeld aan de MBO klantendag. De leveranciers en gebruikers (instellingen) zijn in behoorlijke aantallen aanwezig en de afvaardigingen bestaan vaak uit de mensen die direct de problemen ervaren. Echter, het gezelschap is beperkt tot de MBO sector en zoals hierboven al aangegeven, problemen met Edukoppeling zijn niet beperkt tot MBO.
- Een werkgroep onder Edustandaard, mogelijk zelfs geïntegreerd met WG Edukoppeling zelf. Hier is veel kennis aanwezig, maar de WG Edukoppeling heeft geen sterke relatie met infrastructurele inrichting bij instellingen en zou op dit punt moeten worden aangevuld. Daarnaast is het onderhouden van een standaard een andersoortige activiteit dan het bespreken van implementatie-issues.
- Een werkgroep onder Edu-K, bijvoorbeeld nauw gekoppeld aan de implementatiewerkgroepen rond UWLR. De tactisch overleggen binnen Edu-K richten zich expliciet op implementaties en staan los van het definiëren van standaarden. Echter, de activiteiten binnen Edu-K beperken zich tot de leermiddelenketen
- De pragmatische optie zoals die eerder werd voorgesteld, waarbij Kennisnet de ondersteuning organiseert met nadrukkelijke inbreng van expertise uit de andere partijen. Onderzoeken of de eerdere issues met governance er nog steeds zijn.

Vraag

Van de Standaardisatieraad wordt gevraagd om:

- in te stemmen met de noodzaak en urgentie om een implementatieondersteuning voor Edukoppeling, met de hierboven beschreven scope, in te stellen,
- bevestigen dat het stimuleren om implementatieondersteuning rondom Edukoppeling in te richten binnen de scope van de Standaardisatieraad valt, en
- een gezamenlijke afspraak te maken over waar een dergelijke implementatieondersteuning kan worden ondergebracht.